

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Gårdsnära faktorer som påverkar förädlingsvärdet av mjölk

Mårten Hetta och Åse Lundh, SLU Umeå och Uppsala

Annika Höjer, Norrmejerier

Västerbottensost, svensk klassiker med höga mervärden

- Västerbottensost produceras enligt samma recept sedan 1872
- Mjölken värmebehandlas och en starterkultur av mjölksyrabakterier tillsätts
- Den s.k. "medföljarfloran" är viktig för smakutvecklingen av osten

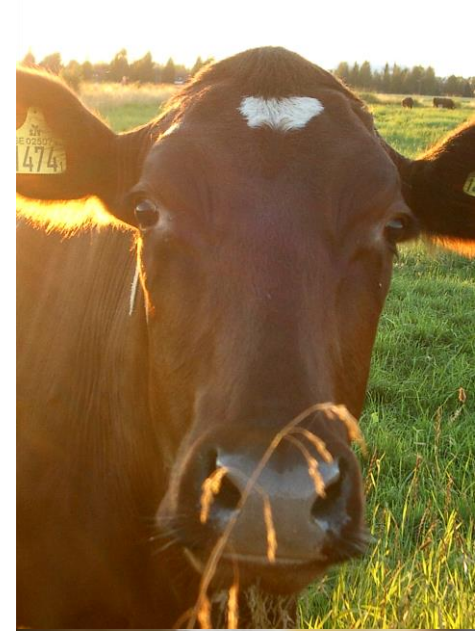
Variation i den lång-lagrade osten; koppling till mjölkråvaran?

- Förändringar i svensk mjölkproduktion över tid
- Variation i inkommande mjölkråvara
- Mikrofloran (fauna) – viktigare än totalantalet bakterier?
- Enzymer – viktigt för ostmognad och kvalitet

Några av de frågeställningar vi vill belysa:

- Kan foderproduktion, mjölkningssystem och juverhälsa förklara skillnader mellan gårdar avseende mjölkens kvalitet (mikroflora)?
- Varierar mjölkråvarans mikroflora under året?
- Finns det en koppling mellan silomjölakens mikroflora och ostarnas kvalitet och lagringstid?

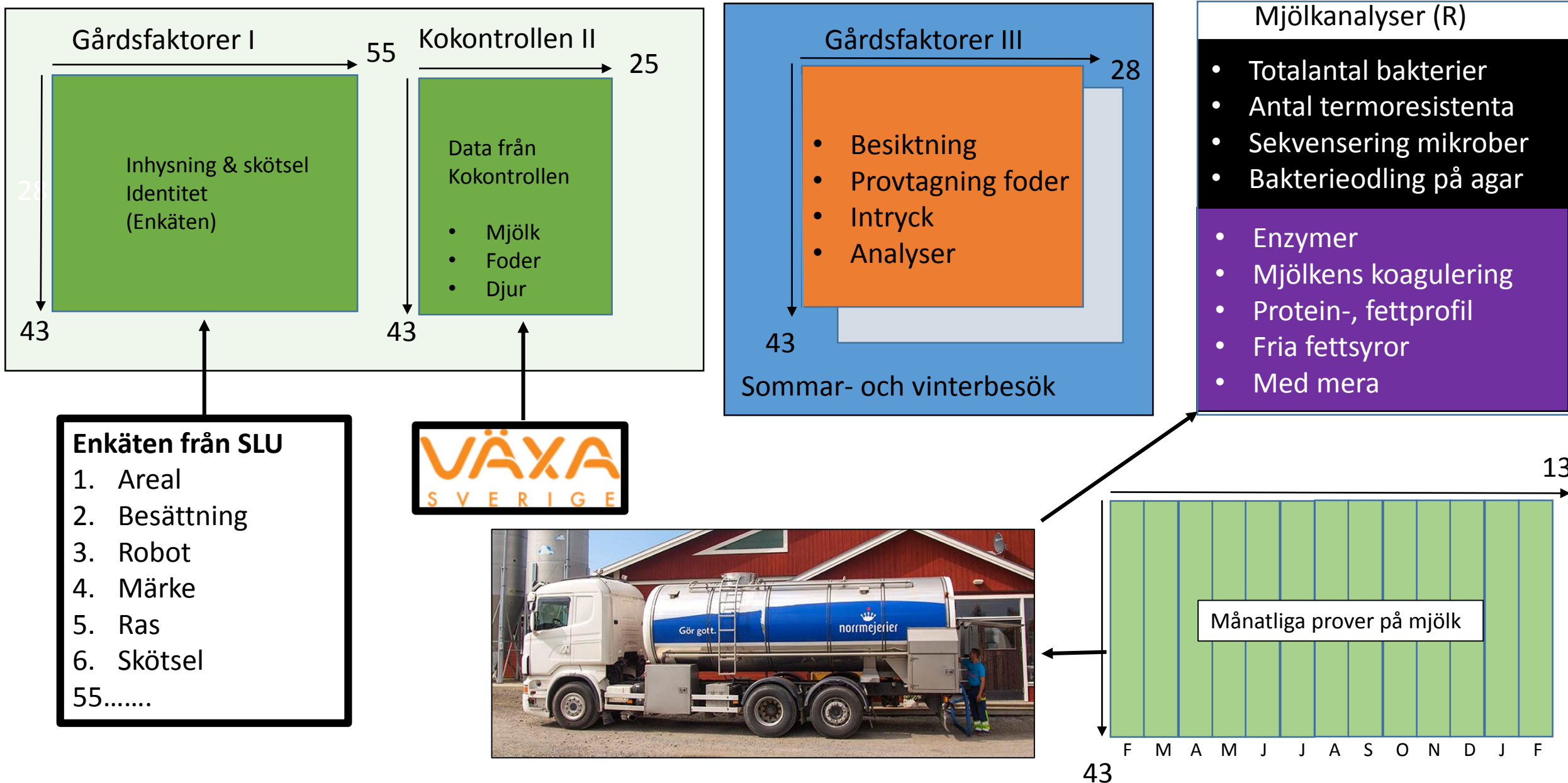
VILKA bakterier finns i mjölken?

Taxon	Gård1.maj	Gård2.aug	Gård3.jul	Gård4.maj
Lactobacillales;f__Aerococcaceae;g__Aerococcus	0	0,0021176	0,019765	0,0069412
Lactobacillales;f__Aerococcaceae;g__Facklamia	0	0,0014118	0,005529	0,0029412
Lactobacillales;f__Carnobacteriaceae;g__Carnobacterium	0,000117647	0,0002353	0,021882	0
Lactobacillales;f__Carnobacteriaceae;g__Trichococcus	0	0,0008235	0	0,0001176
Lactobacillales;f__Enterococcaceae;g__Enterococcus	0,017411765	0,0156471	0,000235	0,0022353
Lactobacillales;f__Enterococcaceae;Other	0,001294118	0,0004706	0	0
Lactobacillales;f__Lactobacillaceae;g__Lactobacillus	0	0,0845882	0,003529	0,0114118
Lactobacillales;f__Leuconostocaceae;g__Leuconostoc	0,018941176	0,0249412	0,011529	0,0037647
Lactobacillales;f__Leuconostocaceae;Other	0	0,0002353	0,008941	0
Lactobacillales;f__Streptococcaceae;g__Lactococcus	0,386941176	0,2075294	0,172	0,1663529
Lactobacillales;f__Streptococcaceae;g__Streptococcus	0,000588235	0	0,013294	0,0050588

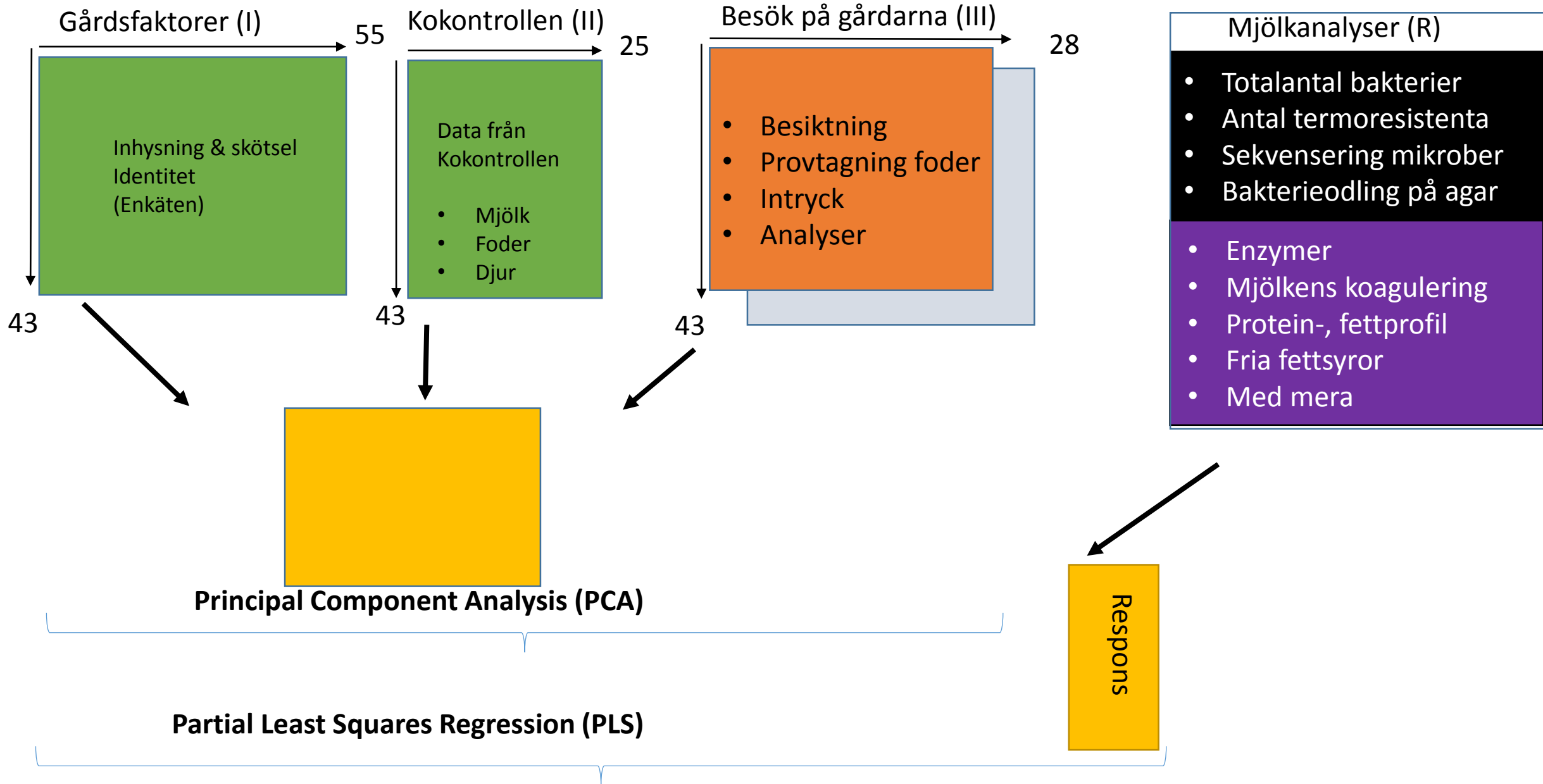
- Traditionellt
  - Odling på agarplattor
  - Nackdel: vissa bakterier upptäcks inte eftersom de är svårödlade
- Sekvensering av 16S rRNA-gen
  - Genen finns i alla bakterier och används för att särskilja mikrober
- Mjölksyrabakterier är av särskilt intresse

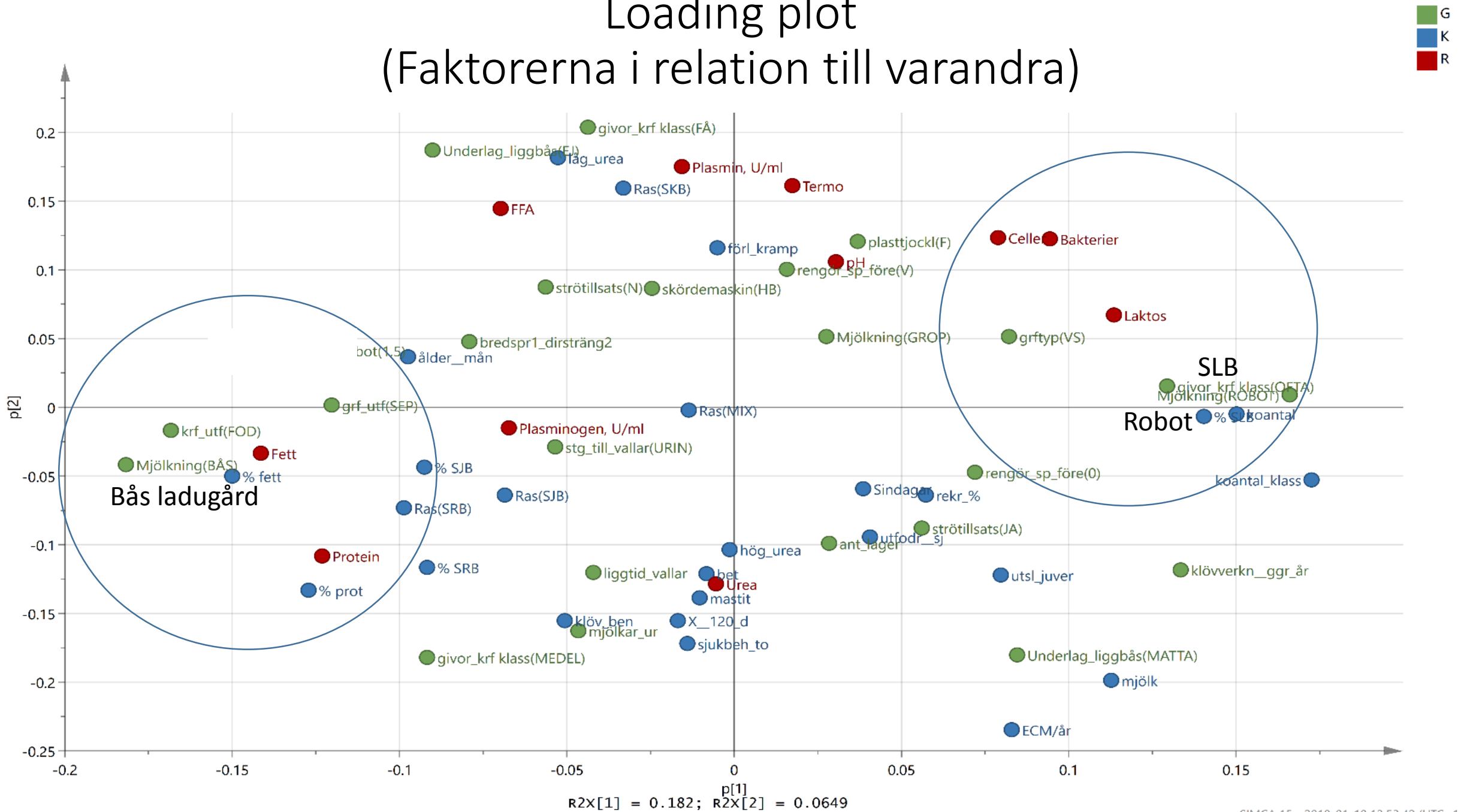
Översikt över insamlade data och struktur på informationen 2016 -2018

Multivariata analyser (Umeå Universitet)

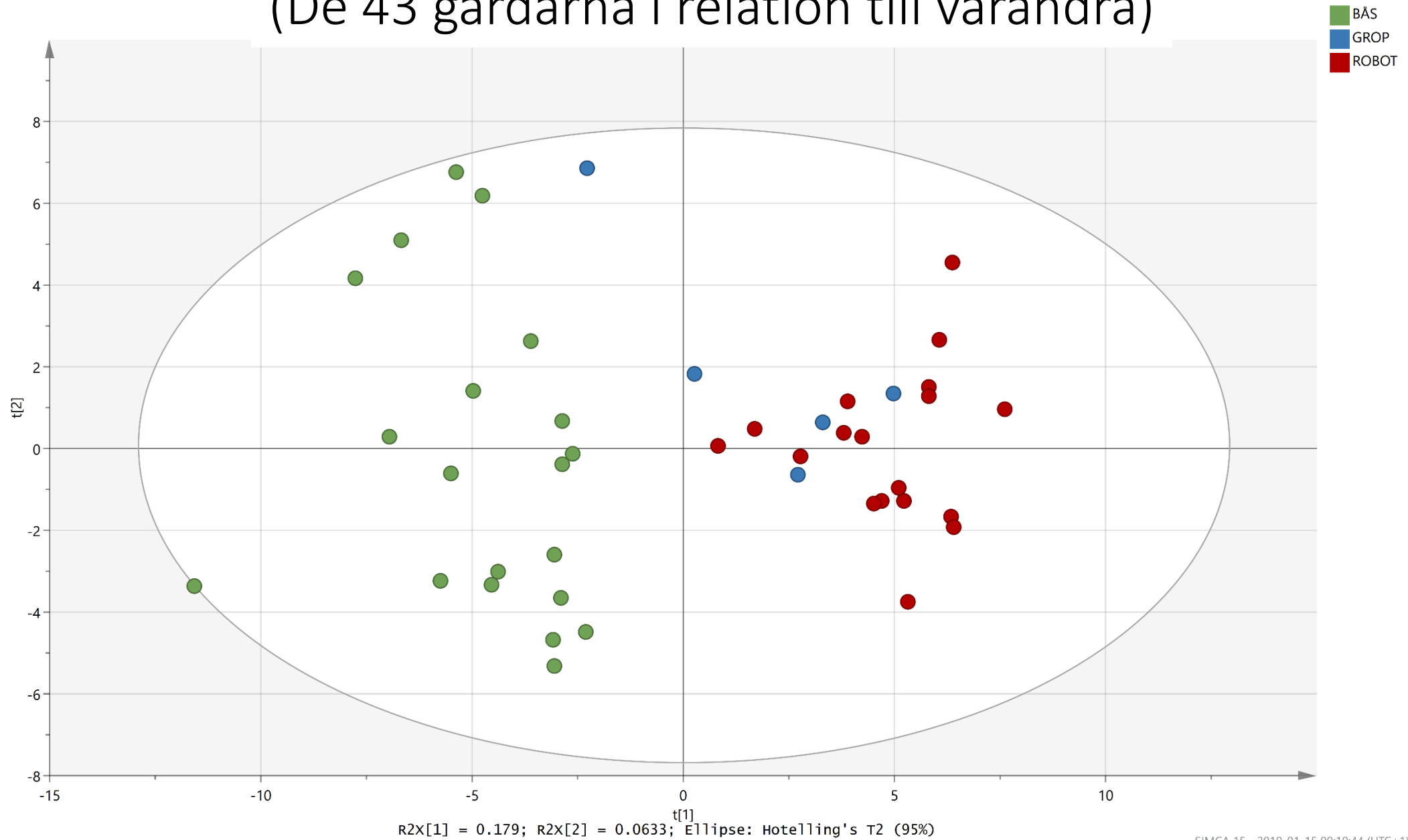
Loading plot (Faktorerna i relation till varandra)

Score plot

(De 43 gårdarna i relation till varandra)

Mjölkningsystem (antal gårdar)	Bakterier, totalantal tusental/ml	Termoresistenta bakterier antal/ml	Celltal tusental/ml
Mjölkning på bås (20)	7,76 ^a	1234	151 ^a
Mjölkning i grop (5)	8,16 ^a	692	186 ^{ab}
Mjölkning i robot (18)	16,26 ^b	1649	198 ^b

Båsladugårdar, lägre totalt antal bakterier samt skillnader i mikrofloran om man:

- Mjölkar ur i ett kärl eller i papper
- Använder någon rengörande produkt på juvret innan mjölkning (bara totalantal bakterier)
- Har gummimatta i båsen

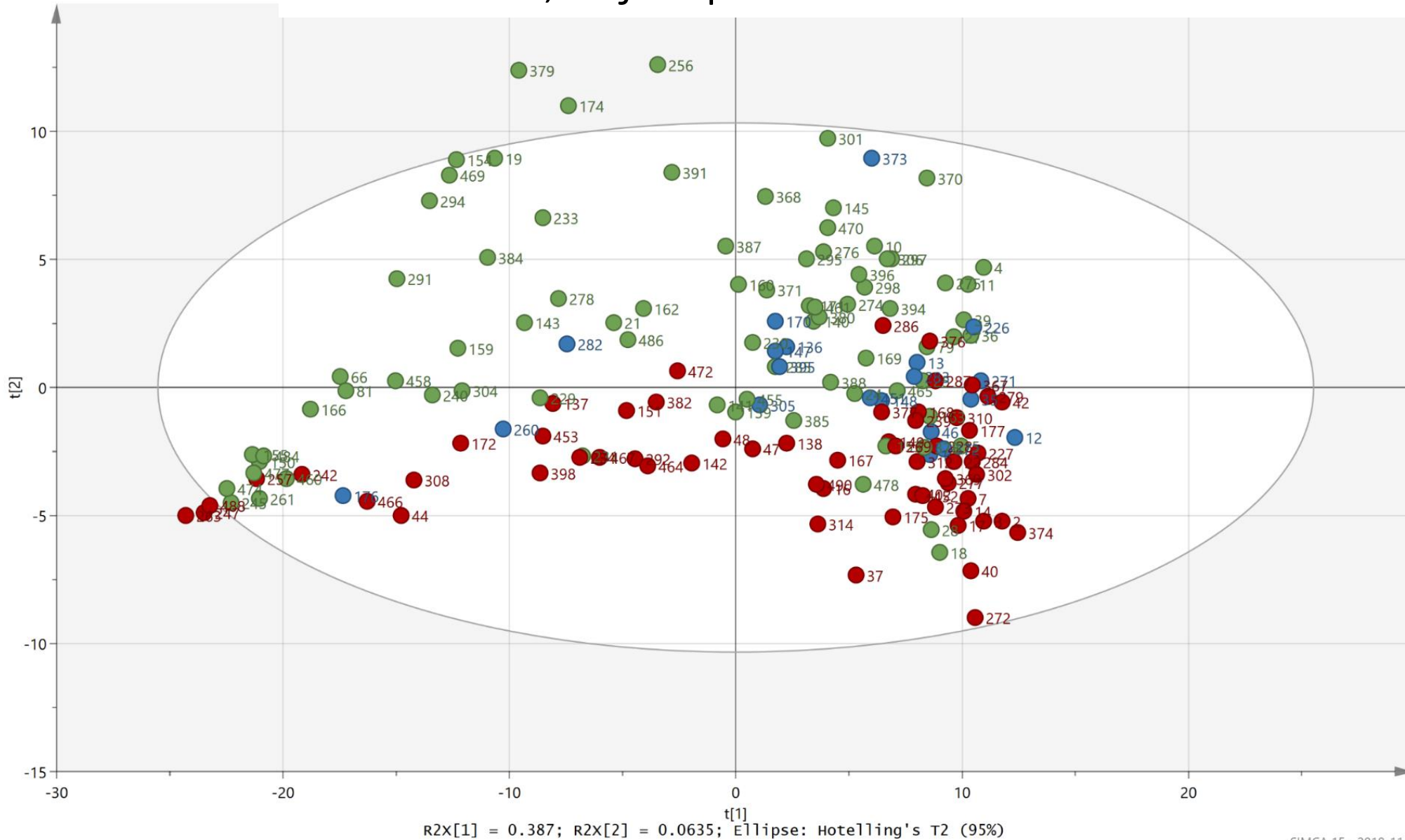
Lösdrift med robot:

- Tendens till lägre totalt antal bakterier om strötillsats på liggbåsen

Alla: lägre totalt antal bakterier om klövverkning oftare

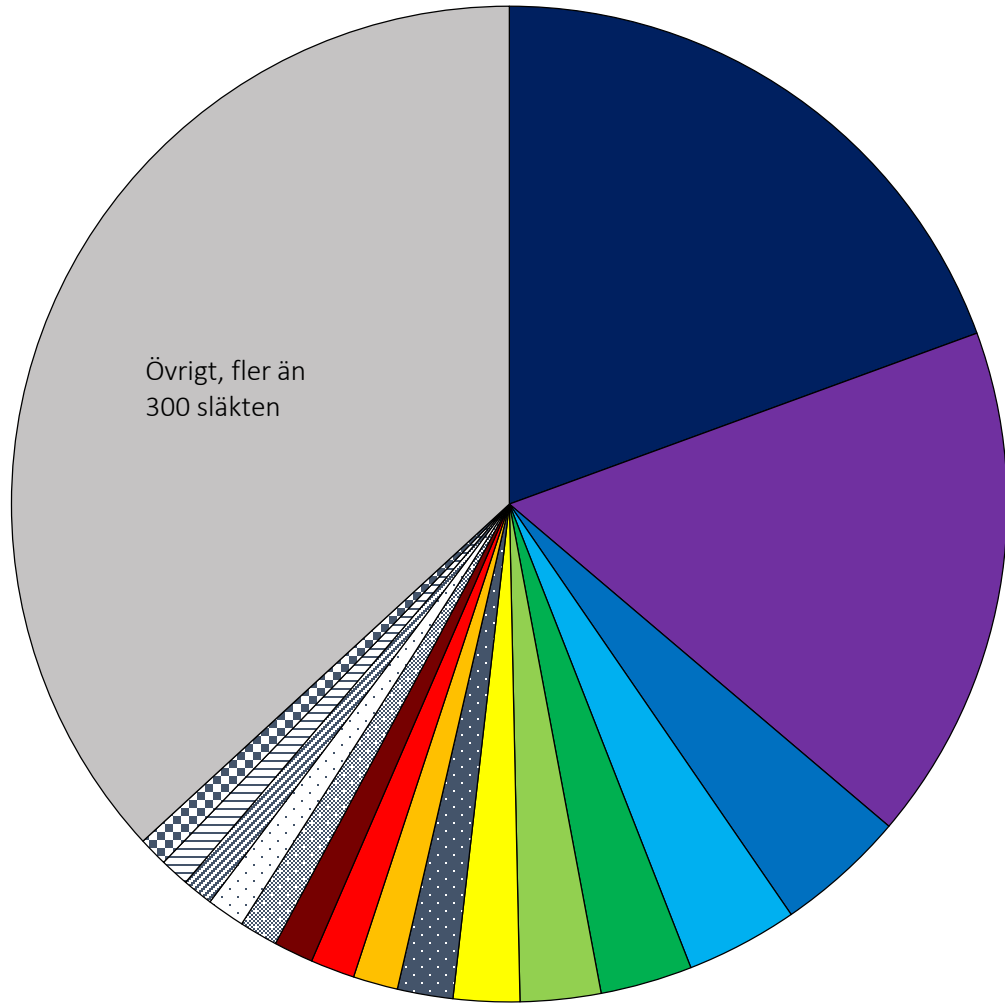
Mikroflora, mjölkprover i relation till varandra

- 'BÅS'
- 'GROP'
- 'ROBOT'

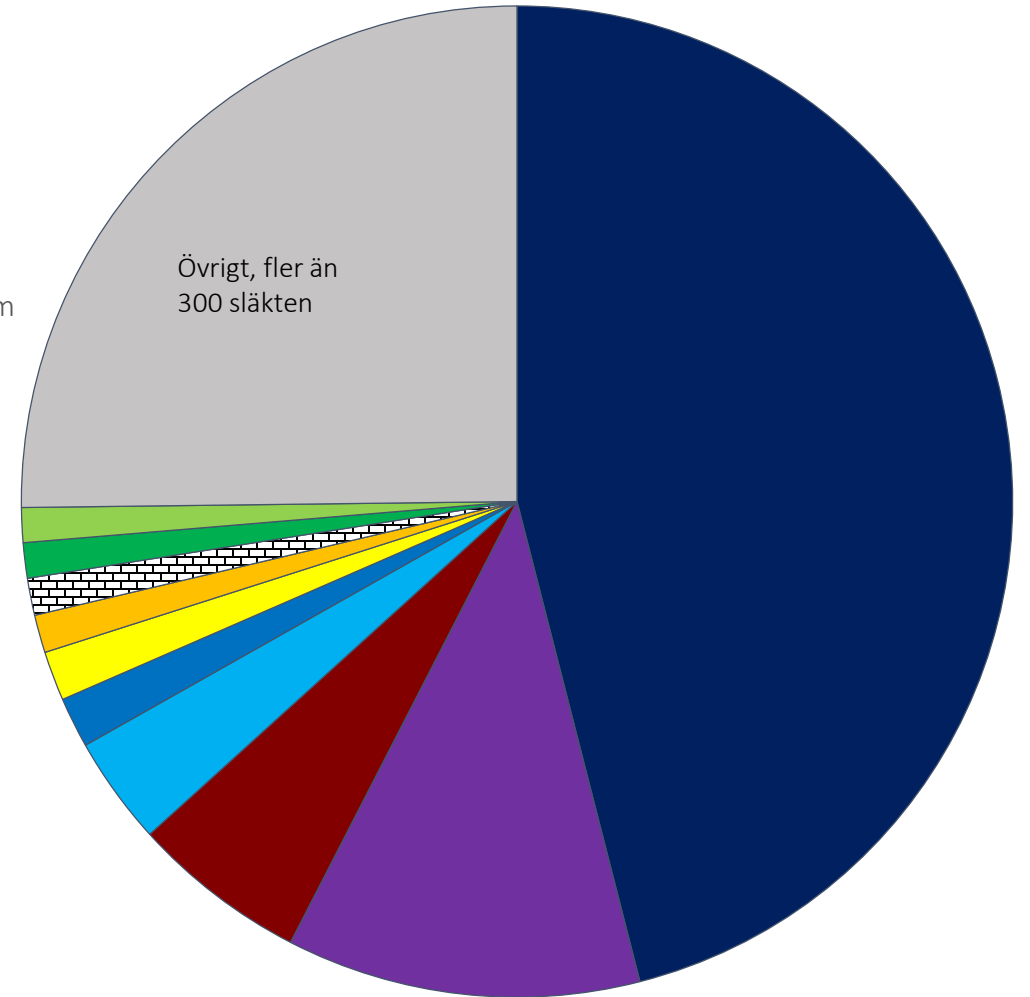

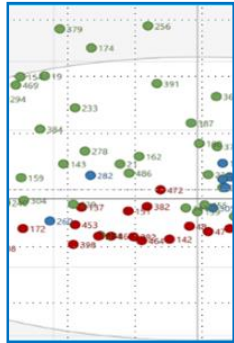
Gård (gårdstank)

Mejeri (silotank)

- Pseudomonas
- Acinetobacter
- Streptococcus
- Staphylococcus
- Corynebacterium
- Aerococcus
- SMB53
- Escherichia
- Halomonas
- Psychrobacter
- Lactococcus
- 5-7N15
- Turicibacter
- Facklamia
- Enhydrobacter
- Kocuria
- Övrigt

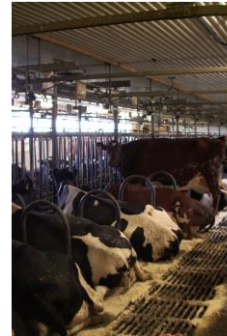
Olika mikroflora på gårdar med lösdrift+robot och båsladugårdar

Mjölkningsrutiner påverkar totalantalet bakterier men även mikrofloran

Positivt med klövverkning oftare än 1 gång per år

Positivt med gummimatta + strötillsats i liggbåsen

Tack till

Och stort tack till alla
mjölkproducenter som
deltagit i studien!

Regional Jordbruksforskning för Norra Sverige

Familjen Kamprads stiftelse

The Kamrad Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

Stiftelsen
Lantbruksforskning